नेपाल राजपत्र

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ५०) काठमाडौं, कात्तिक ७ गते २०५७ साल (अतिरिक्ताङ्क ३८ (छ)

भाग ३

श्री ५ को सरकार
जनसंख्या तथा वातावरण मन्त्रालयको
सूचना १

श्री ५ को सरकारले वातावरण संरक्षण नियमावली, २०५४ को नियम १५ ले दिएको अधिकार प्रयोग गर्री खण्ड ४९, पूर्वातिरिक्ताङ्क ३८ (क+३) मिति २०५६ पुष ८ को नेपाल राजपत्र भाग ३ मा प्रकाशित यस मन्त्रालयको सूचना १ को खण्ड (ख) पछि देहायबमोजिमको खण्ड (ग) र (घ) थप गरेको छ ।

ग. **एल.पि.जि. (लिक्वीडीफाइड प्रेट्रोलियम ग्याँस) अथवा एन.जि. (नेचुरल ग्याँस) द्वारा चल्ने सवारी साधनहरु**

१. **छ वटा सम्म सिट र कूल वजन २.५ टन भन्दा कम भएका यात्रीवाहक कारहरुको लागि**

१.१ पहिलो प्रकारको परिक्षण - शीतावस्थावाट इन्जिन चालु गरेपछिको धुवाँ निष्काशन जाँच

	ग्राम प्रति किलोमिटर	
	कार्वन मोनोअक्साइड (CO)	हाइड्रो कार्वन र नाइट्रोजनका अक्साइडहरु (HC+NOx)
प्रकार अनुमोदन	२.७२	०.९७
उत्पादनको तादात्म्यता	३.१६	१.१३

द्रष्टव्यः

⇒ यस प्रकारको परिक्षण विभिन्न देशहरुले अपनाएको चालन चक्र (driving cycle) अनुसार शीतावस्थामा इन्जिन चालु गरी च्यासीस डाइनामोमिटरमा गरिएको हुनुपर्नेछ ।

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

⇒ एल.पि.जि. अथवा एन.जि. इन्धनद्वारा संचालित सवारी साधनको परिक्षण गरिंदा सवारी साधन उत्पादन गर्ने मुलुकहरुले अपनाएको एल.पि.जि. अथवा एन.जि. को समिश्रणको भिन्नतामा आधारित स्थापित परिक्षण प्रक्रिया अनुरुप गरिनु पर्नेछ ।

⇒ पेट्रोल र ग्याँस दुवै खाले इन्धनबाट चल्न सक्ने सवारी साधनहरु जसमा पेट्रोल प्रणाली आपतकालिन अथवा शुरुवात गर्ने उद्देश्यले मात्र जडान गरिएको र साथै पेट्रोल ट्याङ्कीको क्षमता बढीमा पन्ध्र लिटरसम्मको मात्र भएमा यो परिक्षण ग्याँसबाट मात्र चल्न सक्ने सवारी साधनहरुको रुपमा लिइनेछ ।

१.२. दोस्रो प्रकारको परिक्षण - निष्काम गति (Idling Speed) मा कार्वन मोनो अक्साइड निष्काशन

लागू नहुने

१.३. तेस्रो प्रकारको परिक्षण- क्रयाङ्केस (Crank Case) ग्याँसहरुको निष्काशनको जाँच

कुनै पनि क्रयाङ्केस ग्याँसहरुको उत्सर्जन हुनुहुदैन ।

१.४. चौथो प्रकारको परिक्षण - वाष्पिक उत्सर्जनको निर्धारण

लागू नहुने

१.५. पाँचौ प्रकारको परिक्षण - प्रदूषण नियन्त्रण उपकरणहरुको टिकाउपना

प्रदूषण नियन्त्रण उपकरणहरु जडित भएका सवारी साधनहरुमा त्यस्ता उपकरणहरु ८०,००० किलोमिटरसम्म टिक्न सक्नेगरी सडक अथवा च्यासिस डाइनामोमिटरमा परिक्षण भएको हुनुपर्नेछ ।

माथि जेसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि उत्पादनकर्ताले तलको तालिकामा उल्लेखित डिटेरियोरेसन फ्याक्टरको प्रयोग गर्न सक्नेछ ।

डिटेरियोरेसन फ्याक्टर्स	
CO	HC+NOx
१.२	१.२

२. कुल वजन ३.५ टन वा सो भन्दा कम भएका हल्का व्यापारिक सवारी साधनहरुका लागि

२.१ पहिलो प्रकारको परिक्षण - शीतावस्थाबाट इन्जिन चालु गरेपछिको धुवाँ निष्काशन जाँच

सन्दर्भ तौल* (किलोग्राम)		ग्राम/कि.मि. कार्वन मोनो अक्साइड (CO)	हाइड्रो कार्वन र नाइट्रोजनका अक्साइडहरु (HC+NOx)
RM<१२५०	प्रकार अनुमोदन उत्पादनको तादात्म्यता	२.७२ ३.१६	०.९७ १.१३
१२५० < RM <१७००	प्रकार अनुमोदन उत्पादनको तादात्म्यता	५.१७ ६.०	१.४ १.६
RM >१७००	प्रकार अनुमोदन उत्पादनको तादात्म्यता	६.९ ८.०	१.७ २.०

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

द्रष्टव्य :

⇒ यस प्रकारको परिक्षण विभिन्न देशहरुले अपनाएको चालन चक्र (driving cycle) अनुसार शीतावस्थामा ईन्जिन चालु गरी च्यासीस डाइनामोमिटरमा गरिएको हुनुपर्नेछ ।

⇒ एल.पि.जि. अथवा एन.जि. इन्धनद्वारा संचालित सवारी साधनको परिक्षण गरिंदा सवारी साधन उत्पादन गर्ने मुलुकहरुले अपनाएको एल.पि.जि. अथवा एन.जि. को समिश्रणको भिन्नतामा आधारित स्थापित परिक्षण प्रक्रिया अनुरुप गरिनु पर्नेछ ।

⇒ पेट्रोल र ग्यांस दुवै खाले इन्धनवाट चल्न सक्ने सवारी साधनहरु जसमा पेट्रोल प्रणाली आपतकालिन अथवा शुरुवात गर्ने उद्देश्यले मात्र जडान गरिएको र साथै पेट्रोल ट्याङ्कीको क्षमता बढीमा पन्ध्र लिटरसम्मको मात्र भएमा यो परिक्षण ग्यांसबाट मात्र चल्न सक्ने सवारी साधनहरुको रुपमा लिइनेछ ।

२.२. **दोस्रो प्रकारको परिक्षण** - निष्काम गति (Idling Speed) मा कार्वन मोनो अक्साइड निष्काशन

लागू नहुने

२.३. **तेस्रो प्रकारको परिक्षण**- क्र्याङ्केस (Crank Case) ग्यांसहरुको निष्काशनको जांच

यसको लागि व्याख्यात्मक टिप्पणी हेर्नुहोला ।

कुनै पनि क्र्याङकेस ग्यांसहरुको उत्सर्जन हुनुहुदैन ।

२.४. **चौथो प्रकारको परिक्षण** - वाष्पिक उत्सर्जनको निर्धारण

लागू नहुने

२.५. **पाँचौ प्रकारको परिक्षण** - प्रदूषण नियन्त्रण उपकरणहरुको टिकाउपना

प्रदूषण नियन्त्रण उपकरणहरु जडित भएका सवारी साधनहरुमा त्यस्ता उपकरणहरु ८०,००० किलोमिटरसम्म टिक्न सक्नेगरी सडक अथवा च्यासिस डाइनामोमिटरमा परिक्षण भएको हुनुपर्नेछ ।

माथि जेसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि उत्पादनकर्ताले तलको तालिकामा उल्लेखित डिटेरियोरेसन फयाक्टरको प्रयोग गर्न सक्नेछ ।

डिटेरियोरेसन फ्याक्टर्स	
CO	**HC+NOx**
१.२	१.२

३. <u>**तीन पाँङ्ग्रे सवारी साधनहरुका लागि**</u>

३.१ **पहिली प्रकारको परिक्षण** - शीतावस्थाबाट इन्जिन चालु गरेपछिको धुवाँ निष्काशन जांच

	ग्राम प्रति किलोमिटर	
	कार्वन मोनोअक्साइड (CO)	हाइड्रो कार्वन र नाइट्रोजनका अक्साइडहरु (HC+NOx)
प्रकार अनुमोदन	४.०	२.०
उत्पादनको तादात्म्यता	४.८	२.४

द्रष्टव्य :

⇒ यस प्रकारको परिक्षण विभिन्न देशहरुले अपनाएको चालन चक्र (driving cycle) अनुसार शीतावस्थामा इन्जिन चालु गरी च्यासीस डाइनामोमिटरमा गरिएको हुनुपर्नेछ

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ। ६११

⇒ एल.पि.जि. अथवा एन.जि. इन्धनद्वारा संचालित सवारी साधनको परिक्षण गरिदा सवारी साधन उत्पादन गर्ने मुलुकहरुले अपनाएको एल.पि.जि. अथवा एन.जि. को समिश्रणको भिन्नतामा आधारित स्थापित परिक्षण प्रक्रिया अनुरुप गरिनु पर्नेछ ।

⇒ पेट्रोल र ग्याँस दुवै खाले इन्धनबाट चल्न सक्ने सवारी साधनहरु जसमा पेट्रोल प्रणाली आपतकालिन अथवा शुरुवात गर्ने उद्देश्यले मात्र जडान गरिएको र साथै पेट्रोल ट्याङ्कीको क्षमता वढीमा पांच लिटरसम्मको मात्र भएमा यो परिक्षण ग्याँसवाट मात्र चल्न सक्ने सवारी साधनहरुको रुपमा लिइनेछ ।

३.२. **दोस्रो प्रकारको परिक्षण** - निष्काम गति (Idling Speed) मा कार्वन मोनो अक्साइड निष्काशन

लागू नहुने

३.३. **तेस्रो प्रकारको परिक्षण**- क्र्याङ्केस (Crank Case) ग्याँसहरुको निष्काशनको जाँच

कुनै पनि क्र्याङ्केस ग्याँसहरुको उत्सर्जन हुनुहुँदैन ।

३.४. **चौथो प्रकारको परिक्षण** - वाष्पिक उत्सर्जनको निर्धारण

लागू नहुने

३.५. **पाँचौ प्रकारको परिक्षण** - प्रदूषण नियन्त्रण उपकरणहरुको टिकाउपना

प्रदूषण नियन्त्रण उपकरणहरु जडित भएका सवारी साधनहरुमा त्यस्ता उपकरणहरु ८०,००० किलोमिटरसम्म टिक्न सक्नेगरी सडक अथवा च्यासिस डाइनामोमिटरमा परिक्षण भएको हुनुपर्नेछ ।

माथि जेसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि उत्पादनकर्ताले तलको तालिकामा उल्लेखित डिटेरियोरेसन फ्याक्टरको प्रयोग गर्न सक्नेछ ।

डिटेरियोरेसन फ्याक्टर्स	
CO	HC+NOx
१.२	१.२

४. <u>दुई पांग्रे सवारी साधनहरुका लागि</u>

४.१ **पहिलो प्रकारको परिक्षण** - शीतावस्थावाट इन्जिन चालु गरेपछिको धुवाँ निष्काशन जाँच

	ग्राम प्रति किलोमिटर	
	कार्वन मोनोअक्साइड (CO)	हाइड्रो कार्वन र नाइट्रोजनका अक्साइडहरु (HC+NOx)
प्रकार अनुमोदन	२.०	२.०
उत्पादनको तादात्म्यता	२.४	२.४

द्रष्टव्य :

⇒ यस प्रकारको परिक्षण विभिन्न देशहरुले अपनाएको चालन चक्र (driving cycle) अनुसार शीतावस्थामा इन्जिन चालु गरी च्यासीस डाइनामोमिटरमा गरिएको हुनुपर्नेछ ।

⇒ एल.पि.जि. अथवा एन.जि. इन्धनद्वारा संचालित सवारी साधनको परिक्षण गर्दा सवारी साधन उत्पादन गर्ने मुलुकहरुले अपनाएको एल.पि.जि. अथवा एन.जि. को समिश्रणको भिन्नतामा आधारित स्थापित परिक्षण प्रक्रिया अनुरुप गरिनु पर्नेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ। ८१२

पेट्रोल र ग्यांस दुवै खाले इन्धनवाट चल्न सक्ने सवारी साधनहरु जसमा पेट्रोल प्रणाली आपतकालिन अथवा शुरुवात गर्ने उद्देश्यले मात्र जडान गरिएको र साथै पेट्रोल ट्याङ्कीको क्षमता बढीमा पांच लिटरसम्मको मात्र भएमा यो परिक्षण ग्यांसवाट मात्र चल्न सक्ने सवारी साधनहरुको रुपमा लिइनेछ ।

४.२. **दोस्रो प्रकारको परिक्षण** - निष्काम गति (Idling Speed) मा कार्वन मोनो अक्साइड निष्काशन

लागू नहुने

४.३. **तेस्रो प्रकारको परिक्षण**- क्र्याङ्केस (Crank Case) ग्यांसहरुको निष्काशनको जांच

कुनै पनि क्र्याङकेस ग्यांसहरुको उत्सर्जन हुनुहुँदैन ।

४.४. **चौथो प्रकारको परिक्षण** - वाष्पिक उत्सर्जनको निर्धारण

लागू नहुने

४.५. **पाँचौं प्रकारको परिक्षण** - प्रदूषण नियन्त्रण उपकरणहरुको टिकाउपना

प्रदूषण नियन्त्रण उपकरणहरु जडित भएका सवारी साधनहरुमा त्यस्ता उपकरणहरु ८०,००० किलोमिटरसम्म टिक्न सक्नेगरी सडक अथवा च्यासिस डाइनामोमिटरमा परिक्षण भएको हुनुपर्नेछ ।

माथि जेसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि उत्पादनकर्ताले तलको तालिकामा उल्लेखित डिटेरियोरेसन फ्याक्टरको प्रयोग गर्न सक्नेछ ।

डिटेरियोरेसन फ्याक्टर्स	
CO	HC+NOx
१.२	१.२

द्रष्टव्य :

⇒ प्रदूषण नियन्त्रण उपकरणहरु जडान भएमा मात्र लागू हुने ।

घ. शिशारहित पेट्रोल वा शिशारहित पेट्रोल र एल.पि.जि. (लिक्वीडीफाइड प्रेट्रोलियम ग्याँस) अथवा एन.जि. (नेचुरल ग्याँस) द्वारा चल्ने सवारी साधनहरु.

१. **छ वटा सम्म सिट र कूल वजन २.५ टन भन्दा कम भएका यात्रीवाहक कारहरुको लागि**

१.१ **पहिलो प्रकारको परिक्षण** - शीतावस्थावाट इन्जिन चालु गरेपछिको धुवां निष्काशन जाच

	ग्राम प्रति किलोमिटर	
	कार्वन मोनोअक्साइड (CO)	हाइड्रो कार्वन र नाइट्रोजनका अक्साइडहरु (HC+NOx)
प्रकार अनुमोदन	२.७२	०.९७
उत्पादनको तादात्म्यता	३.१६	१.१३

द्रष्टव्य:

⇒ यस प्रकारको परिक्षण विभिन्न देशहरुले अपनाएको चालन चक्र (driving cycle) अनुसार शीतावस्थामा इन्जिन चालु गरी च्यासीस डाइनामोमिटरमा गरिएको हुनुपर्नेछ ।

⇒ शिशारहित पेट्रोल वा एल.पि.जि. वा एन.जि. वाट सञ्चालन हुने सवारी साधनहरुको यो परिक्षण दुवै प्रकारका इन्धनहरुमा गरिनु पर्ने र साथै एल.पि.जि. अथवा एन.जि. इन्धनमा परिक्षण गर्दा सवारी साधन उत्पादन गर्ने मुलुकहरुले अपनाएको एल.पि.जि अथवा एन.जि.को समिश्रणको भिन्नतामा आधारित स्थापित परिक्षण प्रक्रिया अनुरुप गरिनु पर्नेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

८१३

१.२. **दोस्रो प्रकारको परिक्षण** - निष्काम गति (Idling Speed) मा कार्वन मोनो अक्साइड निष्काशन
लागू नहुने

१.३. **तेस्रो प्रकारको परिक्षण**- क्र्याङ्केस (Crank Case) ग्याँसहरुको निष्काशनको जाँच
कुनै पनि क्र्याङ्केस ग्याँसहरुको उत्सर्जन हुनुहुँदैन ।

१.४. **चौथो प्रकारको परिक्षण** - वाष्पिक उत्सर्जनको निर्धारण
वाष्पिक उत्सर्जन दुई ग्राम प्रति परिक्षणभन्दा कम हुनु पर्नेछ ।

१.५. **पाँचौ प्रकारको परिक्षण** - प्रदूषण नियन्त्रण उपकरणहरुको टिकाउपना

प्रदूषण नियन्त्रण उपकरणहरु जडित भएका सवारी साधनहरुमा त्यस्ता उपकरणहरु ८०,००० किलोमिटरसम्म टिक्न सक्नेगरी सडक अथवा च्यासिस डाइनामोमिटरमा परिक्षण भएको हुनुपर्नेछ ।

माथि जेसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि उत्पादनकर्ताले तलको तालिकामा उल्लेखित डिटेरियोरेसन फ्याक्टरको प्रयोग गर्न सक्नेछ ।

डिटेरियोरेसन फ्याक्टर्स	
CO	HC+NOx
१.२	१.२

द्रष्टव्यः यस खण्डमा उल्लेखित तेस्रो, चौथो र पाँचौ प्रकारका परिक्षणहरु-

⇒ शिशारहित पेट्रोल अथवा एल.पि.जि. वा एन.जि. इन्धनद्वारा सञ्चालित सवारी साधनहरुमा शिशारहित पेट्रोलमा मात्र गरिनेछ ।

⇒ पेट्रोल र ग्यांस दुवै खाले इन्धनबाट चल्न सक्ने सवारी साधनहरु जसमा पेट्रोल प्रणाली आपतकालिन अथवा शुरुवात गर्ने उद्देश्यले मात्र जडान गरिएको र साथै पेट्रोल ट्याङ्कीको क्षमता बढीमा पन्ध्र लिटरसम्मको मात्र भएमा ग्यासबाट मात्र चल्न सक्ने सवारी साधनहरुको रुपमा लिइनेछ ।

२. **कूल वजन ३.५ टन वा सो भन्दा कम भएका हल्का व्यापारिक सवारी साधनहरुका लागि**

२.१ **पहिलो प्रकारको परिक्षण** - शीतावस्थाबाट इन्जिन चालु गरेपछिको धुवाँ निष्काशन जाँच

सन्दर्भ तौल (किलोग्राम)		ग्राम/कि.मि.	
		कार्वन मोनो अक्साइड (CO)	हाइड्रो कार्वन र नाइट्रोजनका अक्साइडहरु (HC+NOx)
RM<१२५०	प्रकार अनुमोदन उत्पादनको तादात्म्यता	२.७२ ३.१६	०.९७ १.१३
१२५० <RM <१७००	प्रकार अनुमोदन उत्पादनको तादात्म्यता	५.१७ ६.०	१.४ १.६
RM >१७००	प्रकार अनुमोदन उत्पादनको तादात्म्यता	६.९ ८.०	१.७ २.०

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

द्रष्टव्य :

⇒ यस प्रकारको परिक्षण विभिन्न देशहरुले अपनाएको चालन चक्र **(driving cycle)** अनुसार शीतावस्थामा इन्जिन चालु गरी च्यासीस डाइनामोमिटरमा गरिएको हुनुपर्नेछ ।

⇒ शिशारहित पेट्रोल वा एल.पि.जि. वा एन.जि. बाट सञ्चालन हुने सवारी साधनहरुको यो परिक्षण दुवै प्रकारका इन्धनहरुमा गरिनु पर्ने र साथै एल.पि.जि. अथवा एन.जि. इन्धनमा परिक्षण गरिंदा सवारी साधन उत्पादन गर्ने मुलुकहरुले अपनाएको एल.पि.जि अथवा एन.जि.को समिश्रणको भिन्नतामा आधारित स्थापित परिक्षण प्रक्रिया अनुरुप गरिनु पर्नेछ ।

२.२. **दोस्रो प्रकारको परिक्षण** - निष्काम गति (Idling Speed) मा कार्वन मोनो अक्साइड निष्काशन

लागू नहुने

२.३. **तेस्रो प्रकारको परिक्षण**- क्र्याङ्केस (Crank Case) ग्याँसहरुको निष्काशनको जाँच

कुनै पनि क्र्याङ्केस ग्याँसहरुको उत्सर्जन हुनुहुदैन ।

२.४. **चौथो प्रकारको परिक्षण** - वाष्पिक उत्सर्जनको निर्धारण

वाष्पिक उत्सर्जन दुई ग्राम प्रति परिक्षण भन्दा कम हुनुपर्नेछ ।

२.५. **पाँचौ प्रकारको परिक्षण** - प्रदूषण नियन्त्रण उपकरणहरुको टिकाउपना

प्रदूषण नियन्त्रण उपकरणहरु जडित भएका सवारी साधनहरुमा त्यस्ता उपकरणहरु ८०,००० किलोमिटरसम्म टिक्न सक्नेगरी सडक अथवा च्यासिस डाइनामोमिटरसा परिक्षण भएको हुनुपर्नेछ ।

माथि जेसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि उत्पादनकर्ताले तलको तालिकामा उल्लेखित डिटेरियोरेसन फ्याक्टरको प्रयोग गर्न सक्नेछ ।

यसको लागि व्याख्यात्मक टिप्पणी हेर्नुहोला ।

डिटेरियोरेसन फ्याक्टर्स	
CO	HC+NOx
१.२	१.२

द्रष्टव्य: यस खण्डमा उल्लेखित तेस्रो, चौथो र पाँचौ प्रकारका परिक्षणहरु-

⇒ शिशारहित पेट्रोल अथवा एल.पि.जि. वा एन.जि. इन्धनद्वारा सञ्चालित सवारी साधनहरुमा शिशारहित पेट्रोलमा मात्र गरिनेछ ।

⇒ पेट्रोल र ग्यास दुवै खाले इन्धनबाट चल्न सक्ने सवारी साधनहरु जसमा पेट्रोल पणाली आपतकालिन अथवा शुरुवात गर्ने उद्देश्यले मात्र जडान गरिएको र साथै पेट्रोल ट्याकीको क्षमता बढीमा पन्ध्र लिटरसम्मको मात्र भएमा ग्यासबाट मात्र चल्न सक्ने सवारी साधनहरुको रुपमा लिइनेछ ।

३. तीन पांग्रे सवारी साधनहरुका लागि

३.१ **पहिलो प्रकारको परिक्षण** - शीतावस्थावाट ईन्जिन चालु गरेपछिको धुवा निष्काशन जाँच

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

८१५

	ग्राम प्रति किलोमिटर	
	कार्बन मोनोअक्साइड (CO)	हाइड्रो कार्बन र नाइट्रोजनका अक्साइडहरु (HC+NOx)
प्रकार अनुमोदन	४.०	२.०
उत्पादनको तादात्म्यता	४.८	२.४

द्रष्टव्य :

⇒ यस प्रकारको परिक्षण विभिन्न देशहरुले अपनाएको चालन चक्र (driving cycle) अनुसार शीतावस्थामा ईन्जन चालु गरी च्यासीस डाइनामोमिटरमा गरिएको हुनुपर्नेछ ।

⇒ शिशारहित पेट्रोल वा एल.पि.जि. वा एन.जि. बाट सञ्चालन हुने सवारी साधनहरुको यो परिक्षण दुवै प्रकारका इन्धनहरुमा गरिनु पर्ने र साथै एल.पि.जि. अथवा एन.जि. इन्धनमा परिक्षण गरिंदा सवारी साधन उत्पादन गर्ने मुलुकहरुले अपनाएको एल.पि.जि अथवा एन.जि.को सम्मिश्रणको भिन्नतामा आधारित स्थापित परिक्षण प्रक्रिया अनुरुप गरिनु पर्नेछ ।

३.२. दोस्रो प्रकारको परिक्षण - निष्काम गति (Idling Speed) मा कार्वन मोनो अक्साइड निष्काशन

लागू नहुने

३.३. तेस्रो प्रकारको परिक्षण- क्र्याङ्केस (Crank Case) ग्यांसहरुको निष्काशनको जांच

कुनै पनि क्र्याङ्केस ग्यांसहरुको उत्सर्जन हुनुहुँदैन ।

३.४. चौथो प्रकारको परिक्षण - वाष्पिक उत्सर्जनको निर्धारण

वाष्पिक उत्सर्जन दुई ग्राम प्रति परिक्षण भन्दा कम हुनुपर्नेछ ।

३.५. पाँचौ प्रकारको परिक्षण - प्रदूषण नियन्त्रण उपकरणहरुको टिकाउपना

प्रदूषण नियन्त्रण उपकरणहरु जडित भएका सवारी साधनहरुमा त्यस्ता उपकरणहरु ८०,००० किलोमिटरसम्म टिक्न सक्नेगरी सडक अथवा च्यासिस डाइनामोमिटरमा परिक्षण भएको हुनुपर्नेछ ।

माथि जेसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि उत्पादनकर्ताले तलको तालिकामा उल्लेखित डिटेरियोरेसन फ्याक्टरको प्रयोग गर्न सक्नेछ ।

डिटेरियोरेसन फ्याक्टर्स	
CO	HC+NOx
१.२	१.२

द्रष्टव्य: यस खण्डमा उल्लेखित तेस्रो, चौथो र पाँचौ प्रकारका परिक्षणहरु-

⇒ शिशारहित पेट्रोल अथवा एल.पि.जि. वा एन.जि. इन्धनद्वारा संचालित सवारी साधनहरुमा यो परिक्षण शिशारहित पेट्रोलमा मात्र गरिनेछ ।

⇒ पेट्रोल र ग्यासिय इन्धन दुवैबाट चल्न सक्ने सवारी साधनहरु जसमा पेट्रोल प्रणाली आपतकालिन अथवा शुरुवात गर्ने उद्देश्यले मात्र जडान गरिएको र साथै पेट्रोल ट्यांकीको क्षमता बढीमा पांच लिटरसम्मको मात्र भएमा यो प्रकार परिक्षण ग्यासबाट मात्र चल्न सक्ने सवारी साधनहरुको रुपमा लिइनेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

४. दुई पांग्रे सवारी साधनहरुका लागि

४.१ पहिलो प्रकारको परिक्षण - शीतावस्थावाट इन्जिन चालु गरेपछिको धुवाँ निष्काशन जाँच

	ग्राम प्रति किलोमिटर	
	कार्वन मोनोअक्साइड (CO)	हाइड्रो कार्वन र नाइट्रोजनका अक्साइडहरु (HC+NOx)
प्रकार अनुमोदन	२.०	२.०
उत्पादनको तादात्म्यता	२.४	२.४

द्रष्टव्य :

⇒ यस प्रकारको परिक्षण विभिन्न देशहरुले अपनाएका चालन चक्र **(driving cycle)** अनुसार शीतावस्थामा ईन्जिन चालु गरी च्यासीस डाइनामोमिटरमा गरिएको हुनुपर्नेछ।

⇒ शिशारहित पेट्रोल वा एल.पि.जि. वा एन.जि. वाट सन्चालन हुने सवारी साधनहरुको यो परिक्षण दुवै प्रकारका इन्धनहरुमा गरिनु पर्ने र साथै एल.पि.जि. अथवा एन.जि. इन्धनमा परिक्षण गरिंदा सवारी साधन उत्पादन गर्ने मुलुकहरुले अपनाएको एल.पि.जि अथवा एन.जि.को समिश्रणको भिन्नतामा आधारित स्थापित परिक्षण प्रक्रिया अनुरुप गरिनु पर्नेछ ।

४.२. दोस्रो प्रकारको परिक्षण - निष्काम गति (Idling Speed) मा कार्वन मोनो अक्साइड निष्काशन

लागू नहुने

४.३. तेस्रो प्रकारको परिक्षण- क्र्याङ्केस (Crank Case) ग्याँसहरुको निष्काशनको जाँच

कुनै पनि क्र्याङ्केस ग्याँसहरुको उत्सर्जन हुनुहुँदैन ।

४.४. चौथो प्रकारको परिक्षण - वाष्पिक उत्सर्जनको निर्धारण

लागू नहुने

४.५. पाँचौ प्रकारको परिक्षण - प्रदूषण नियन्त्रण उपकरणहरुको टिकाउपना

प्रदूषण नियन्त्रण उपकरणहरु जडित भएका सवारी साधनहरुमा त्यस्ता उपकरणहरु ८०,००० किलोमिटरसम्म टिक्न सक्नेगरी सडक अथवा च्यासिस डाइनामोमिटरमा परिक्षण भएको हुनुपर्नेछ ।

माथि जेसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि उत्पादनकर्ताले तलको तालिकामा उल्लेखित डिटेरियोरेसन फ्याक्टरको प्रयोग गर्न सक्नेछ ।

डिटेरियोरेसन फ्याक्टर्स	
CO	HC+NOx
१.२	१.२

द्रष्टव्य: यस खण्डमा उल्लेखित तेस्रो, चौथो र पाँचौ प्रकारका परिक्षणहरु-

⇒ प्रदूषण नियन्त्रण उपकरणहरु जडान भएमा मात्र लागू हुने ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

⇒ शिशारहित पेट्रोल अथवा एल.पि.जि. वा एन.जि. इन्धनद्वारा संचालित सवारी साधनहरुमा यो परिक्षण शिशारहित पेट्रोलमा मात्र गरिनेछ ।

⇒ पेट्रोल र ग्यासिय इन्धन दुवैबाट चल्न सक्ने सवारी साधनहरु जसमा पेट्रोल प्रणाली आपतकालिन अथवा शुरुवात गर्ने उद्देश्यले मात्र जडान गरिएको र साथै पेट्रोल ट्यांकीको क्षमता बढीमा दुई लिटरसम्मको मात्र भएमा यो प्रकार परिक्षण ग्यांसबाट मात्र चल्न सक्ने सवारी साधनहरुको रुपमा लिइनेछ ।

सूचना २

श्री ५ को सरकारले वातावरण संरक्षण नियमावली, २०५४ को नियम १५ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल अधिराज्यभरी सञ्चालनमा रहने ग्याँस (LPG वा CNG) चालित सवै प्रकारका सवारी साधनहरुवाट निस्कने धुवाँमा कार्बन मोनोअक्साइडको मात्रा (CO by volume) बढिमा ३% तोकिएको र ग्याँस तथा पेट्रोलद्वारा चालित सवारी साधनहरुका लागि हाइड्रोकार्बन (HC) को मात्रा चार पाङ्ग्रे सवारी साधनहरुको हकमा १००० PPM तथा तीन पाङ्ग्रे र दुई पाङ्ग्रे सवारी साधनहरुको हकमा ७८०० PPM को सीमाभित्र रहेको हुनुपर्ने निर्णय गरेकोले यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ ।

आज्ञाले,
डा. गोविन्दराज भट्ट
श्री ५ को सरकारको सचिव

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार, काठमाडौंमा मुद्रित ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।